

συνέντευξη

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΖΕΦΗ ΚΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟ «ΒΕΛΟΝΙΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ»

Πώς ντύθηκε ένας αιώνας;

Συνέντευξη στον
Μιχάλη Παπαγεωργίου

Παλιά που η τρέλα με τα περιοδικά «χτύπαγε κόκκινο», κάθε Σεπτέμβρη αγόραζα την αμερικάνικη έκδοση της Vogue. Θαύμαζα την δουλειά που έκαναν για έναν ολόκληρο χρόνο και έβριζα μέχρι να φτάσω στη σελ.170 που ήταν το editorial! Η ντουλάπα είχε κυρίως (μόνο;) t shirt,τζιν και παπούτσια για κάθε χρήση. Όπως έχει πει και η Stella McCartney «Η μόδα είναι εκτός μόδας». Ναι, αλλά πως φτάσαμε σε αυτό το τσιτάτο; Στο βιβλίο της «Βελονίες της πρωτοπορίας» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Μεταίχμιο» η Ζέφη Κόλια ξεδιπλώνει μαεστρικά πως μουσική, χορός, ζωγραφική, σινεμά, φιλοσοφία, λογοτεχνία, ποίηση, ποπ κουλτούρα κι αντικουλτούρα διαμόρφωσαν τις στιλιστικές πρωτοπορίες του 20ού αιώνα, που μοιραία κατέληξαν σε εποχιακές μόδες. Μίλησα μαζί της για τις σκούρες εργατικές πουκαμισές του Μάο, τα ταξίδια με τη χρονοκάψουλα και τα σεμεδάκια στο ντουλάπι.

Πώς αποφασίζεις και γράφεις βιβλίο για την ιστορία της μόδας; Κρυφή επιθυμία; Διακαής πόθος; Τρέλα της στιγμής; Ποια ήταν η πρώτη βελονιά του δημιουργικού σου πατρός;

Θα σου απαντήσω πλαγίως, με τα λόγια της Virginia Woolf: «Πρέπει να θυμηθώ να γράψω για τα ρούχα μου την επόμενη φορά που θα έχω την παρόρμηση να γράψω. Η αγάπη μου για τα ρούχα με ενδιαφέρει βαθιά: μόνο που δεν είναι αγάπη – και πρέπει να ανακαλύψω τι είναι.» Στη δική μου περίπτωση... έπεσα στη χύτρα με τη μόδα από πολύ μικρή, λόγω οικογενειακής παράδοσης στον τομέα του ρούχου. Αλλά δεν ήταν μόνο αυτό. Η ιστορική έρευνα -που ξεκίνησε από το προηγούμενο βιβλίο μου-

ήταν μια μαγική καταβύθιση στο παρελθόν που ήθελα να συνεχίσω, αφού δεν αφορούσε μόνο μελέτη, αλλά και ταξίδια, επισκέψεις σε μουσεία και ιστορικούς οίκους υψηλής ραπτικής, ταινίες, μουσικές. Ένα ταξίδι που άξιζε τον κόπο, πίστεψέ με! Η πρώτη βελονιά έχει να κάνει νομίζω με την αγάπη μου για την ποπ κουλτούρα και τα κινήματα· έπρεπε κάπως να τα πλέξω με ταξύ τους, αν και μου πήρε σχεδόν μία δεκαετία να ολοκληρώσω το πουλόβερ...

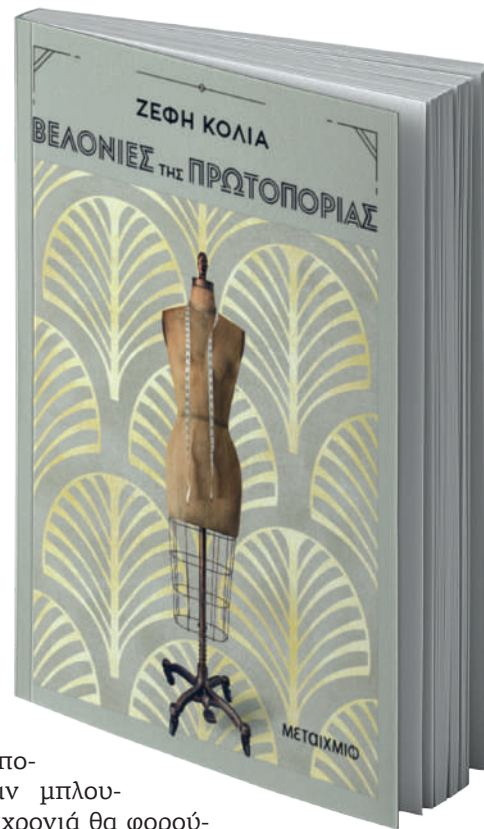
Στο αλμανάκ του 20ού αιώνα που φεγγοβολάει στο βιβλίο σου κάνεις σαφείς αναφορές για το πώς το κοινωνικοπολιτικό στίγμα κάθε εποχής καθορίζει τάσεις και επιρροές. Κατά πόσο πιστεύεις ότι υποχωρεί η έμπνευση και το «θείο άγγιγμα» υπό αυτό το πρίσμα;

Θεωρώ πως τίποτα δεν υποχωρεί. Όλα βαδίζουν χέρι χέρι, όπως στο τραγούδι του Σαββόπουλου: ο γραμματέας με τον αλήτη κι η παρθένα με τον σατανά. Πίστευε άραγε ο ηγέτης της κομμουνιστικής Κίνας Μάο Τσετούνγκ ότι η σκούρα εργατική πουκαμισά που επέβαλε να φορούν οι πολίτες της αχανούς χώρας του θα κόμιζε μια νέα στιλιστική τάση στον ανθό της καπιταλιστικής νεολαίας και τις πασαρέλες των 70ς; Οι μαθητές που έτρωγαν αποβολές όταν φορούσαν μπλουτζίν ότι την επόμενη χρονιά θα φορούσαν μπλουτζίν και οι καθηγητές τους; Μόνο η μόδα τα κάνει αυτά, φίλε μου - απ' όποια σκοπιά κι αν το δεις το πράγμα.

Κολυμβητής της πισίνας ολυμπιακών διαστάσεων, για την ποπ κουλτούρα, έπιασα τον εαυτό μου, από τη δεκαετία του '70 και μετά, να γνωρίζω σχεδόν τα πάντα την ώρα που διάβαζα και έζησα ένα είδος ντεζαβού. Να υποθέσω ότι αντιμετώπισες και εσύ τέτοιου είδους προβλήματα;

τα; Πόσο boomer αισθάνεσαι;

Εννοείται: ξέθαψα φωτογραφίες από το χρονοντούλαπο, έβαζα τη μαμά μου να μου διηγείται ιστορίες με ρούχα, μέχρι κι ένα ταγάρι με κουπόνια οικονομικής ενίσχυσης βρήκα στο πατάρι από την περίοδο που ήμουν στην ΚΝΕ! Τρελή φλασιά, δεν το συζητώ! Είμαι boomer to the bone - αλλά ελπίζω να μη φαίνομαι γραφική...

Σε μια εποχή έντονης ταμπελοποίησης κατάφερες να γράψεις ένα βιβλίο για μόδα που διαβάζεται απ' όλους. Γιατί η μόδα και οι εκφάνσεις της έχουν τόσο έντονο το γυναικείο αποτύπωμα; Ας πούμε ότι ανδρικά περιοδικά μόδας βρίσκεις δύσκολα πια, σε αντίθεση με τα γυναικεία που αν και δεινοπαθούν καταφέρνουν να επιζούν ακόμη. Θεωρητικά οι γυναίκες είναι εκείνες που ασχολούνται περισσότερο με τα ρούχα. Σκέψου πόσοι άνδρες αφήνουν τις συζύγους τους να τους ψωνίζουν ή να τους ετοιμάζουν τη βαλίτσα για τις διακοπές. Θεωρητικά βέβαια, γιατί στην ιστορία της μόδας έχουν συμβάλει αρκετά και οι άνδρες - κυρίως μέσα από τα μουσικά κινήματα, τις μόδες του δρόμου κ.λπ.

Να σου θυμίσω και τους άνδρες των 70ς με τα τσαντάκια, τις καμπάνες και τα σιθρού πουκάμισα; Δηλαδή εντάξει, I rest my case... Όσο για τα διεθνή περιοδικά μόδας, νομίζω ότι αλλάζουν οπτική ως προς τα φύλα - και πολύ καλά κάνουν. Η βεντάλια των φύλων έχει ανοίξει μέσα από το κίνημα LGBTQ+ και η νέα τάση στη μόδα οφείλει να ακολουθήσει την εποχή της.

Σε μια εποχή ρευστότητας και κατάργησης κλισέ, πώς θα ξεκινούσε ένα υποθετικό επόμενο βιβλίο σαν σίκουελ για τη μόδα του σήμερα;

Η μόδα του σήμερα διαμορφώνεται στα post των fashion bloggers του Instagram και του Tik Tok, που καλά θα κάνουν να διαβάσουν λίγο ιστορία της μόδας -αφού έτσι κι αλλιώς ανακυκλώνεται- και να μη μένουν στις έτοιμες εικόνες από το διαδίκτυο. Βαριέμαι λίγο να ασχοληθώ με τη μόδα του σήμερα. Αν έκανα ένα σίκουελ, ίσως αυτό θα ήταν για τη βιώσιμη μόδα του αύριο, που, όπως μέχρι τη στερνή στιγμή της φώναζε η υπερθεά Vivienne Westwood, πρέπει να βασίζεται στα τρία R: Reduce – Reuse – Recycle. Μείωση – Επαναχρησιμοποίηση – Ανακύκλωση. Και ελπίζω σε μια νέα ποπ κουλτούρα, με αυτά τα χαρακτηριστικά!

Πες μου τι είναι μόδα χωρίς να είναι μόδα. Δεκτά από φιλμ του Αλμοδόβαρ μέχρι σεμεδάκια!

Βιβλία. Doc Martens. Βινύλια. Biker jacket. Κόκκινο κραγιόν. Road trip με φίλους. Η υφαντή κουβέρτα και το σάλι της γιαγιάς. Τα μαύρα γυαλιά ηλίου. Τα μολύβια και οι ξύστρες. Το rock' n' roll. Οι τηγανητές πατάτες. Τα κόμικς. Οι γάτες. Και οπωσδήποτε τα σεμεδάκια (στο συρτάρι). **N**

